

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

**Fakulteten för veterinärmedicin och
husdjursvetenskap**

Sammanfattning av docentföreläsning 10 maj 2016 - Ulrika Grönlund

Vårdhygien - ett måste för att motverka antibiotikaresistens

I en tid då antibiotikaresistenta bakterier är ett reellt hot mot både människors och djurs välfärd behöver alla dra sitt strå till att minska deras spridning. Antibiotikaresistens betyder att bakterien är motståndskraftig mot antibiotika, den dör inte. Dessa bakterier sprids och förökas framförallt på sjukhus, både på human- och djursjukhus, för där används mycket antibiotika; de känsliga bakterierna dör och de resistenta gynnas och förökar sig. I sjukhusmiljö förekommer också många kontakter mellan patienter som gör att dessa bakterier enkelt kan sprida sig mellan patienter. Även personalen smittas i kontakt med patienterna. De människor och djur som drabbas av antibiotikaresistenta bakterier kan antingen bli sjuka eller bärare utav bakterien utan sjukdomssymtom. Oavsett symtombild kommer den smittade individen att sprida bakterien vidare i hemmet, till sin familj och i samhället. Det enda sättet att förhindra denna smittspridning är hygien som in vården kallas vårdhygien. Den innefattar en rad åtgärder som gör att bakterier och andra mikroorganismer inte sprids mellan patienter. Den viktigaste åtgärden är att personalen har rena händer. För att underlätta rengöring av händer behöver personalen ha kortärmad arbetsklädsel samt inga smycken eller klockor på händer och underarmar. Via personalens händer förs mikroorganismer från en patient till annan och från patienter till dem själva. Händerna smittar även ytor och utrustning. Händerna måste rengöras ofta; före och efter kontakt med varje patient och mellan olika arbetsmoment även inom samma patient för att undvika kontamination av miljön som t ex tangentbord, skåp, lådor och instrument. Rengöring behöver vara snabb och därför ska personalen använda alkoholbaserat handdesinfektionsmedel som också effektivt och skonsamt åt händerna. I vårdhygien ingår även rutiner för skyddsklädsel, tvätt, patientflöde att patienter inte ska komma i direktkontakt med varandra, städning och desinfektion av lokaler och utrustning etc. Dessa rutiner är inte svåra att göra utan svårigheten är att få personalen att följa dessa åtgärder vid alla tillfällen även när det är stressigt. För att minska den dramatiska spridningen av antibiotikaresistenta bakterier måste följsamheten till vårdhygienrutiner förbättras för både människors- och djurs hälsa.